

13
SE P U L T U R A

V E T E R U M. 1648 13

sive

DE ANTIQVIS RITIBUS SE-
PULCHRALIBUS

Romanorum, Græcorum,
Judæorum & Christianorum

DISPUTATIO SEPTIMA.

Quam

D. O. M. A.

PRÆSIDE

M. JOH. ANDR. QVENSTEDT.

QVEDL. FACULT. PHILOSOPH.

ADJUNCTO,

Publica Ventilationis subiecte.

PTOLOMÆUS Langhorst/
Oldenburgensis.

Ad diem 2. Decembr. hora matutin.

In Auditor. Philosoph.

WITTEBERGÆ

Typis MICHAELIS Wendt / Anno MDCXLVIII.

SEPTIMA

De sepulchris Ratione

De sepulchris Ratione
Theologiae XXIII
Iudaeorum & Christianorum

M. J. O. V. L. E. D. T.
O. V. D. L. F. A. C. I. L. I. E. T. I. C. O. P. I. I.

PROLOGUS
O. V. D. L. F. A. C. I. L. I. E. T. I. C. O. P. I. I.

WITTEBERG.
Typis Michaelis Thomae Anno MDCXXVIII.

CAPUT XII.

De Sepulcrorum Religione.

Quanta religione erga defunctos suos, eorumque tumulos seu conditoria Gens qualibet per orbem humanum ducta fuerit, quæ modo Diogenianâ illâ ac plus quàm beluinâ opinione de contemptu sepultura non effascinata fuit, Historia docent non tantum, sed & vasta LL. volumina. Tholosanus lib. XXXIII. Syntagm. Juris Univers. cap. XXIII. n. 29. *Sepulcrorum, inquit, magna visa est antiquitas religio, ut de illis non minus, imo magis quàm de habitatione, quamdiu vixerint, solliciti fuerint: Et caverint, ne ullo modo polluerentur, etiam extraneorum sepulturâ, ut neq. ex gente sua scelestos paterentur sepulcris suis condi. Veluti Octavianus Cæsar non passus in suo Juliam, stupris diffamatam, poni, quamvis ei testamento legaverit.* Res hæc nota est ex Suetonio in vitâ Octavii Augusti & Dione Cassio lib. LVI. Besoldus Confid. Polit. Vitæ & Mortis lib. III. cap. I. p. 102. *In pari religione, ait, fuisse corporis sepulcrum & sepulcrum animæ corpus. Sanctitatem sepulcris assignat Cicero lib IV. de Republ. apud Nonium & Philip. IX. Sacra verò vocat Catullus. Sacros moris lapides, Quintilianus declam. X. Aggeres consecratos, Imp. Julianus I. pergit audacia. Propriè tamen Religiosa dicebantur Sepulcra, Sacra & Sancta secundum similitudinem. Verum, non totum solum vel fundus, in quo monumentum erat extructum, religione tenebatur, sed portio tantum illa fundi, ubi corpus ossave hominis aut reliquiæ condita erant*

Sepulcrorum religio.

rant & alias sepulcrum dicitur. vide *Frantzium Digestorum lib. XI. tituli, VII.* Hinc antiquitus quantum terra spatium religioni cederet, designabant, monumentisque inscribebant. Loquuntur idipsum his notis signati lapides, IN. FR. P. X. IN. AGR. P. XX. Hoc volunt: *In fronte pedes decem, in agrum pedes viginti patere.* Notanter dixi, *ubi corpus ossave hominis condita erat.* Nam antequam corpus, vel principale corporis membrum, caput, (cætera enim corporis membra secluso capite locum religiosum non faciebant,) esset illatum, locus religiosus non censebatur, sed illatione, eaque legitima demum fiebat. Unde Cenotaphium, vacuum inquam Mausoleum, quod tantum memoriæ aut honoris causâ erectum, propriè, ut tale est, locum religiosum non fuisse, vulgare est negotium. Illatio autem eo animo fieri debebat, ut corpus non ad tempus aliquod in locum quempiam deponeretur, sed ut ibidem sepulturæ causâ perpetuò maneret. Temporalis enim sepultura non facit locum religiosum, juxta *Paulum J. C. cum. l. Si quis enim eo animo. 40. D. de Religiosis & sumpt: Fun.* Violatæ Sepulcrorum religionis summum crimen strictumque habebatur. *Sepulcra violari, cineresq; eorum dissipari sceleratissimum omnium putabant,* inquit *Turnebus Advers. lib. XIV. cap. XXI. Lapidem de Sepulcris movere, terram evertere & cespitem evellere, proximum sacrilegio majores nostri semper habuerunt,* ait *Imperator Julianus I pergit audacia s. de sep. viol.* Hinc, *Violatio sepulcrorum & sepulcrorum rerumq; quæ horum sunt, ad crimen sacrilegii pertinere videtur,* inquit *Tholosanus loc: ante citat n. I. Lase religionis crimen sepulcri violari est juxta Imp. Gordianum l. i. Cod. h. tit. Summæ immanitatis ac sceleris,*

Violati sepulcri crimen.

ris, quietem mortuis invidere. l. nemo III. Cod. de Episcop. audient. ubi hæc verborum fulmina; *Nullam accipiat vinculorum requiem, qui quiescere sepultos quædam sceleris immanitate non sinit.* Cassiodorus lib. VI. Var. Epistol. IX. sic scribit. *Defunctorum quin etiam sacram quietem æquabilia jura tue conscientia commiserunt: ne quis vestita marmoribus sepulcra nudaret: ne quis columnarum decorem irreligiosa temeritate præsumeret: ne quis cineres alienos aut longinquitate temporis, aut voraci flammâ consumptos, sceleratâ perscrutatione detegeret: ne corpus quod semel reliquerat molestris mundanas, humanas iterum pateretur insidias. Nam etsi cadavera furta non sentiunt, ab omni pietate alienus esse dignoscitur, qui aliquid mortuis abrogasse monstratur. Vnde quæ tibi commissa sunt, castus as videntium, & securitas mortuorum.* Loco hoc Cassiodori adductus, simul ad violationis sepulcrorum modos transeo. Erant autem illi varii, in primis religio sepulcri antiquitatis violabatur *Illegitima cadaveris illatione*, quando scilicet qui jus inferendi non habebat, contra vel præter voluntatem Domini mortuum inferebat. *Dolosa inhabitatio*, si quis in sepulcro dolo malo habitaverit, edificiumq. aliudve, quàm quod sepulcrum causâ factum sit, habuerit. L. III. D. de sepul. viol. Monumenti demolitione: si quis sine scientia Domini abstulerit de sepulcro saxa, columnas, statuas &c. L. IV. Cod. De Sepul. viol. & Leg. II. D. eodem. *De Sepulcris, nihil est apud Solonem amplius, inquit Cicero II. de LL. quàm, ne quis ea deleat, nève alienum inferat. pœnag. est, si quis bustum, (nam id puto appellari τὸ βῆμα) aut monumentum, inquit, aut columnam violari, dejecerit, fregerit.* Imò lapsa & corrupta monumenta reficere non licebat; nisi Pontificis permissu: & eâ conditione, ne corpora tangerentur. *Tantum*

rum abest, ut sepulcri conditionem deteriorem facere
permitteretur, ut meliorem non liceret, ut ait *Besoldus*
loc. alleg. Violabatur etiam Sepulcrorum religio *Illati*
cadaveris contractatione, ut modo celeberrimus quon-
dam in Acad. Tubing. Antecessor insinuabat, item *Mu-*
silatione, *Spaliatione*. Etsi enim (verba sunt jam lau-
dati *JCTI*.) thesaurus, aut pecunia in monumento
inventæ, religiosa non sit, nihilominus sepulcrum
violatur, cujus lapis movetur, terra sollicitatur, cespes
volvitur, pecuniæ sumendæ causâ. *Ossium* deniq; *trans-*
latione illicitâ. Dixi supra, Corpus ad tempus loco alicui
commendatum, locum istum non facere religiosum,
illud ergo aliò transferrilicite poterat. Corpora verò
perpetuæ sepulturæ tradita, h. e. eo animo in loco quo-
dam condita, ut ibi perpetuò manerent, non petita li-
centiâ à Principe vel à Pontifice, erui aliq; transpor-
tari sine sepulcri violatione non poterant. Vide præ-
ter innumeros alios *Tbololanum Synagm. Juris universi lib.*
XXXIII. cap. 23. num. 12. 13. Impetratâ tamen à Magistratu
veniâ justâque causâ interveniente, translatio infirmi
poterat. Sic quandoque corpora præstantium viro-
rum in loco ignobiliori condita ad celebriora monu-
menta, vel ex peregrinâ terrâ, ubi fatis concesserant,
ad avitâ patriæque sepulcra, magnâ pompâ ac solemnitate
solebant portari apud Gentiles. Exemplis id-
ipsum probat *B. Gerbardus*, avunculus meus desideratissimus,
rov. VII. LL. Theol. num. 101. Antiquissima *ava-*
racid, fuit *Ossium* Josephi, Aegyptii Servatoris, ex Aegy-
pto in Palæstinam à Mose facta *Exodi XIII. 19.* In Eccle-
siâ primitivâ Apostolicâ vicinâ nondum receptas fuisse
translationes reliquiarum, certum esse, inquit jam di-
ctus

ctus B. Gerbardus loc. cit. n. 120. Sub Constantino Magn^o
autem transferri cœpisse sanctorum *λεψα* ex sepul-
cris obscurioribus ad monumenta celebriora. Idq;
Constantinum ex Zelo pietatis non malo fecisse, ait
Cheinitius Exam Concilii Trid. de Reliq. Sanct. parte IV. Scri-
bit Hieronymus contra Vigilantium; Constantinum san-
ctas reliquias Andreæ (primogeniti Apostolorum), Lu-
cæ & Timothei transtulisse Constantinopolim. Con-
stantini factum magno studio imitati sunt & alii. Arca-
dium enim, narrat idem Hieronymus, ossa B. Samuelis
post tam longum tempus de Judæa transtulisse in
Thraciam. *Ruffinus lib. II. cap. XXVIII.* describit transla-
tionem reliquiarum Johannis Baptiste, Novi Testa-
menti prodromi, ex Palæstina Alexandriam. Taceo in-
numera hujus generis exempla alia. Ceterum hæ-
μεταθεσις ὁσίων ἐκ τῆς Θεῆς τῆς Θεοῦ factæ postea sunt super-
stitionis seminaria, ut latè demonstrat B. *Cheinitius*
loc. cit. aliiq; nostri Theologi. Sed à linea evagor, re-
deundum est in viam. Hactenus modos aliquot, (ne-
que enim omnes recensere animus est,) quibus sepul-
cri religio violari potuit, vidimus. Quæ verò pœna
sepulcri violati reis irrogari solita fuerit, cognoscere *Pœna sepul-*
cupidum Jurisconsulti plenius edocebunt. Unum sal- *cri violati.*
tem atque alterum adjicio, ne desiderio hujus rei fla-
grantem agrum dimittam. Ex rescripto D. Severi Se-
pulcri violari pœna est capitalis in eo, qui manu arma-
tâ cadavera spoliavit: in alio autem, qui sine armis id
fecit est pœna metalli l. 3 §. *adversus 7. D. de sep. viol. Pœna*
ius Felix maximi nominis, lege final. seu XI. D. de se-
pulc: violato: *Rei sepulcrorum violatorum, inquit, si cor-*
pore ipsa extraxerint, vel ossa eruerint: humilioris quidem for-
sunt

eune summo supplicio adficiuntur: honestiores in insulam de-
portantur: aut alias relegantur: aut in metallum damnantur.
Julianus Imp. I. pergit audacia s. de Sepul. viol. pœnam
sacruegi statuit in eos, qui lapides sepulcrorum amo-
vent, terram evertunt, cespites evellunt, qui orna-
menta quædam è tricliniis vel porticibus eorundem
auferunt. Ab Impp. Theodosio & Valent Leg 7. Cod.
Derepudiis, crimen violati sepulcri inter causas rela-
tum est, cur uxor à marito divortium facere posset, si
nimirum, sepulcrorum dissolutorem esse probaverit. Illud
non prætereundum, Hostium sepulcra non fuisse reli-
giosa apud Romanos, ideo violari sine piaculo pote-
rant, lapidesque inde sublatos in quemlibet usum con-
vertere, non erat vetitum. Paulus J. C. ius. l. 4. D. d. t. Por-
rò Græcos Sepulcris suorum tribuisse aliquam religio-
nem, ipsaque impunè violari non potuisse, vel unicus
locus Solonis ex Cicerone II. de LL. supra adductus id-
ipsum demonstrat. Apud Judæos, quanquam inquinari
polluique censebantur, qui ad loculos defunctorum
accederet, quippe quibus, ut mortui, sic & illorum re-
conditoria immunda erant, violare tamen ea, con-
fringere, &c. nefas putabatur. Imò, Nulla in summâ, (ver-
ba sunt Tholosani Syntagm. Juris Universi lib. XXXIII.
cap. 23. n. 29.) fuit Respublica bene instituta, quæ non impro-
baverit & aliquâ pœnâ non castigaverit sepulcrorum violato-
res propter vitia, quæ animos ad scelus hoc committendum alli-
ciant, quia solent effodi, violari & in veris sepulcra ab impiis po-
tissimum tres ob causas: vel ut in usus alios rudera & lapides
transferantur: vel injuria causâ: vel quod vulgarius est; spo-
liandi mortuos. A Christianis denique primitivæ Eccle-
siae, loca, ubi defunctorum corpora ac præcipuè san-
ctorum

storum & Beatorum Martyrum reliquiæ compositæ,
religiosa sanctaque fuisse habita, probatione indiget
nulla. Notumq; est, religionem Sepulcris tributam
demum abiisse in aliquibus locis in superstitionem,
Eo enim ventum est, ut ipsa sepulcra adorarentur à
quibusdam, de quâ superstitione conqueritur S. *Augu-*
stinus de Moribus Ecclesiæ Catholicæ cap. XXXIV. No-
lite consecrari turbas imperitorum, qui in ipsâ verâ religione su-
perstitiosi sunt. Nudi multos esse sepulchrorum & picturarum
adoratores, &c. Imò ipsis Cenotaphiis sanctorum ho-
minum exhibuisse religionem Christianos veteres ex
his versibus Prudentii lib. 12. 78. 79. colligere est:

Hoc colunt cives, velut ipsa membra
Cespes includat suos & paterno
Servet amplectens tumulo beati
Martyris ossa.

CAPUT XIII.

Quod funerationem subsequi consueta ex-
planat.

Vidimus hætenus exequiales apparatus, longum-
que funebrium ordinem pomparum, ipsum Se-
pulturæ locum consideravimus, ac sepulcra ab om-
ni parte inspeximus. Jam quid post sepulturam fa-
ctum sit, restat delibemus. Neque enim defuncto se-
pulcro illato, à parentationibus cessatum est, sed certi
quidam dies apud Romanos pariter & Græcos destina- *Dies certi*
ti erant, quibus iusta mortuis persolverentur. Publi- *parentalibus*
cè quidem celebrabantur. *Feralia*, Diis Manibus sacrata *destinati.*
U festa,

fecta, à ferendis epulis, vel à ferendis pecudibus sic dicta, ut *Festus èτυμολογεί*. Solemnis & status harum publicarum feriarum mensis erat Februarius apud Romanos. *Cic. II. de LL.* dies ejusdem mensis nonusdecimus. Eodem tempore & Græcos in diversis urbibus mortuorum Manibus inferias dedisse annotat *Cassiodorus libr. Animadversum Athenarum cap. XIX.* Privata verò ferix, quibus defunctis parentare consueverant, dicebantur *Novendiales & Dencales*. Nono post funerationem die parentalia & sacra funebria concludebantur. Denicalibus feriis familia funere polluta purgabatur certis quibusdam ceremoniis. Parentabatur autem Inferiis, Epulis & Ludis. *Inferia* erant sacrificia, quæ Manibus offerebantur. Nomen inde manavit, quòd mortuorum sepulcris inferri solerent. *χρῶμα* à Græcis vocabantur à fundendo. Fundebant enim lac, mel, aquam, vinum, sanguinem, unguenta. Vide *Turnebum* lib. IV. *Advers. cap. XX.* Constabant parentalia hæc sacrificia liquoribus præcipuè ac *casis Victimis*, victimis inquam, non ex animantibus tantum, sed & humanis sæpè. Nam & hoc abominabili, sed spiritibus hominum osoribus grato sacrificio defunctorum, in primis illustrium Manibus parentare solebant Pagani, ut supra cap. VII. demonstravi. Inferias Manibus dedisse Romanos testatur *Virgilius* non uno loco, *Tacitus* lib. III. *Annal.* de funere Germanici, *Cic.* *Orat. pro L. Flac.* alii. De Græcis refert id *Theodoretus* De *Curatione Græcarum affectionum* lib. VIII. qui est de Martyribus p. 541. Edit. Colon: *Quod autem majores vestri, inquit, etiam libamina defunctis obtulerint, conscii & vos estis, qui nocte irremissa præter legum sanctiones, id nunc facere audetis. Sed enim Homerus*

*Inferia apud
Gentiles.*

*Virgilius
Theodoretus
Cicero*

rus quog. testatur. In enim *Ulysses* inducit *Laërta* filium, *Circe* ita fieri
 precipiente, egesta terra, in focam libamina effudisse. — Narrat pra-
 terea quopatio animarum turba concursu magno festinavit ad ea libami-
 na percipienda. Quid ego, autem vobis nunc poeta versus adduco? *Ari-*
stocles enim *Peripateticus* *Lyconem* *Pythagoricum* testem citat, *Aristote-*
lem *Nicomachi* filium eo ritu mortua uxori rem divinam facere solitum,
 quo *Athenienses* Dea *Cereri* faciebant. Hæc *Theologus* vetu-
 stissimus. Inferiarum apud *Ethnicos* appendix quasi
 & corollarium erant corona ac flores, quibus tumu-
 lum spargebant. *Romani* liliis purpureisque rosis præ-
 primis, sæpè & coronis laneis, quas tænia vocabant,
Græci *Amarantho* ac *Apio* potissimum sepulera con-
 spergebant. Morem hunc *Gentilium* floribus fron-
 dibusque ornandi monumenta, antiquiores *Christia-*
nos non fuisse secutos, ex *Mimutis Felice* in *Octavio* col-
 ligi haud obscure potest. Consuevisse tamen postea
 super tumbas mortuorum varios flores spargere, vide-
 re est ex *S. Ambrosio* Oratione in obitum *Valentiniani*
Imp. Non ego, inquit, floribus tumulum aspergam, sed spiri-
 tum ejus *Christi* odore perfundam. Spargant alii plenis *lilia*
calathibus, nobis *lilium* est *Christus*: hoc reliquias ejus sacrobo, hoc
 ejus gratiam commendabo. Et ex *S. Hieronymo* ad *Pamma-*
chium: Ceteri mariti super tumulos conjugum spargunt *vio-*
las, *rosas*, *lilia*, *purpureosq. flores* & dolorem pectoris his offi-
 ciis consolantur. Succinit *Prudentius* *Christi* *Vates* qua-
 vissimus in hymno *Exeq.*

Floribus
 sparsa se-
 pulcra.

Nos cæta fovebimus ossa, Titulumq. & frigida saxa
 Violis & fronde frequenti Liquido spargemus odore.

Suspendebantur etiam in cippis Sepulcrorum lu-
 cernæ. Masgabæ parentalia multis luminibus tuisse
 celebrata docet *Suetonius* in vita *Augusti*. Ex *Aegy-*
 pro

Lucernæ se-
 pulcris appo-
 sitæ.

pto Romam migrasse hunc ritum existimat *Kirchman. lib. IV. de Fun. Rom. cap. IV.* Ita enim Herodotus lib. II. *Cui singulis diebus omnifarii odores inferuntur, noctibus perpetuò incensa lucerna adstat.* Apud Christianos adeò usitatum fuit ad defunctorum, inprimis autem Martyrum & sanctorum tumulos cereos & lampades accendere, ut calumniandi inde Orthodoxos ansam arripuerit Vigilantius. Nam apud Hieronymum hæc ejus criminationes exstant; *Prope ritum gentilium videmus sub pratextu religionis introductum in Ecclesias, sole adhuc fulgente moles cereorum accendi. --- Magnum honorem præbent hujusmodi homines beatissimis Martyribus, quos putant de vilissimis cereolis illustrandos: quos agnus, qui est in medio tbronni, cum omni fulgore majestatis illustrat.* Respondet Pater sanctissimus: sese non clarâ luce cereos accendere, sed nocte, ut ejus tenebras hoc solatio temperent & vigilent ad lumen, concedit interim, quasdam fortè faminas propter imperitiam & simplicitatem id facere. Confer *Damascenum* Oratione de Fidelibus defunctis. Porro, solemne fuit antiquis, cœnas ferales apparare, statis & anniversariis sæpè temporibus. Cùm in honorem ac memoriam defuncti, tum ut pervini cibi; lenimen ejus desiderium levaretur. Ex epulis hisce funèralibus quædam inferebantur monumentis, apud Paganos. *DIS* Manibus sacra. Gustare ea, piaculum erat. Putabat autem stulta Gentilitas, mortuorum animas ab inferis reduces iis vesci & delectari. Reprehendit hunc gentilem infidelitatis errorem, ut ipse vocat *S. Augustinus* sermone XV. de Sanctis: *Miror, cur apud quosdam infideles hodie tam perniciosus error increverit, ut super tumulos defunctorum cibos & vina conferant, quasi egressa*

Epule date.

gressa de corporibus anima carnales cibos requirant. Hanc præter *Demonicam cœnam*, ut Tertullianus appellat in de Spectacul. suas habebant Epulas, quas amici ac sanguine proximi ad Charitatum suarum busta inire solebant, *sibi potius quàm mortuis parentantes*, ut jam laudatus Doctor, quem Magistri titulo honorabat Cyprianus, de Testimonio animæ cap. IV. loquitur. Cœnæ hæc exequiales, quæ quidem privatim instituebantur, *Silicernia* audiebant, de cujus vocis etymo prolixè differentem vide *Kirchman. de Funer. Rom. lib. IV. cap. IV.* Hinc senes capulares, dicti *silicerni*, quasi pro quibus jamjam morituris cœna funeralis paranda esset. unde & paulò pressius sumit vocabulum Silicernii *Alexander ab Alexandro lib. III. Gen. dier. cap. VII.* pro cœnâ vid: ferali, quæ unis senibus & his qui multum ætate processissent, exhibita. Varro, linguæ Romanæ peritissimus: *Funus executi, lautè ad sepulcrum antiquo more silicernium confecimus, i. e. convivium, in quo pransi discedentes dicimus aliis alii, Vale.* Interdum & publicè defuncti heredes, ditiores puta & copiosiores, solebant populum Romanum Convivio excipere, ut in funere Africani Q. Maximus, teste *Cicerone pro Murænâ.* In funere Syllæ Faustus, teste *Dione lib. XXXVII.* In memoriam filiæ C. Julius Cæsar, teste *Suetonio cap. XXVI.* Solebat etiam cruda caro populo distribui, quæ *visceratio* dicebatur. *Leuius* id docet non semel. In primis lib. XL. & XLI. itemq; *Blondus libro II. Rom. triumph.* narrat, Publii Licinii causâ, visceratione datâ, gladiatores centum viginti pugnasse, ludos funebres per triduum factos & post ludos demùm epulum datum, quo cum toto foro strata triclinia essent, tempestatem cum multis procellis coortam coëgisse

gisse, ut in foro tabernacula constituerent. Græci quoque sepulcrales epulas dabant, quas *θεσπια* appellabant & *Ἰντι Πια θεσπια*. Confirmat id ipsum *Homerus* *Iliad.* ω. & *Lucianus* in fine libri de luctu. *Triduo post* (verba sunt *Alexandri Sardi* *Eccariensis* de *Moribus & Ritibus Gentium* lib. i. cap. XXVI.) *Græci ipsi apparant cenam necessarios, qui coronati lugentes adhortantur, ut cibum capiant, quod cunctanter ipsi quidem faciunt, ne post charissimorum mortem vitam exoptare videantur, quare & sæpius cibum recusat Achilles apud Ilium interfecto Patrocla.* Alexander ab *Alexandro Genial.* *dier. lib. III. cap. VII.* *Athenis,* inquit, *per funeri præfectos epulum apud defuncti maxime necessarium dari consuevit.* De *Argivis* verò ait; *Argivorum institutum fuit, ut defuncti affines statim ab excessu Apollinis sacrificent & trigesimo post die Mercurio, Apollinisq; sacerdoti bordeum dent, ignesq; extingant, & rursus accendant, carnesq; victimarum percogant, quibus postea vescuntur.* *Scythas* etiam post funus amicos excipientes epulum præbuisse cadaver comitantibus, idem ibidem refert. *P. Bertius* commemorat; permultos in *Livonia* (remotiora ab orbe culto loca occupantes) gentili-um ritu vivere, mortuum aliquem terræ mandatu-ros genialiter circa corpus epulari, defunctumque invitare ad bibendum, postea monumento mortui cibum, porum ac nummulos aliquot securimque imponere, his verbis additis; *Abi in alium orbem Teutombus imperaturus, uti tibi tuisq; in hoc orbe imperarunt.* *Funeralia* hujusmodi convivia apud *Judæos* quoq; usitata fuisse colligi potest ex *II. Reg. III. 35.* insinuat & *Baruch* *Propheta* cap. VI. 31. *Tobie* IV. 18. præcipit *Tobias Senior* filio suo, *Panem tuum & vinum tuum super sepulcrum justii*
con-

constitue. h. e. in honorem iusti defuncti & jam funera-
ti pauperes ciba. *Jerem. XVI. 5.* ita legimus; *Ne ingre-
diaris domum luctus.* (domum convivii funeralis) in He-
bræo est *בית*, quæ vox significat convivium fune-
bre in exequiis mortuorum ad consolandum propin-
quos mortui parari solitum, notante Corn: à Lapid. ad
h. l. *nec vade ad plangendum, ut sedeas cum eis ad comeden-
dum & bibendum.* Ad quæ verba Hieronymus in Com-
mentariis: *Eugentibus cibos ferunt, conviviaq; preparant,
quæ Græci ἐπίδειμα vocant, & à nostris vulgò appellantur
parentalia, eò quòd parentibus iusta celerentur.* Innuit hic
venerandus Ecclesiæ Doctor alium Judæorum ritum,
lugentes vid: apud eos non comedisse proprium pa-
nem. Tradunt enim Hebræorum Magistri moris ju-
daici fuisse; ut propinquis demortui ac tumulati ho-
minis convivium appararent vicini & amici, mitten-
tes eis edulia, cum quòd ipsis non vacaret à luctu epu-
las parare, tum ut hâc ratione eos ad deponendum lû-
ctum invitarent. Primâ die vivunt de alieno, nil com-
edentes de suo, inquit *Maymonides H. Esel. sub finem cap. IV.*
Buxtorfius Synag. Judaic. cap. 35. *Primâ, inquit, vesperâ, quæ
lugeat, cibo suo non vescitur, sed amici accedunt, cibum suum se-
cum afferentes. Ova illi edenda præcipuè mittuntur consola-
tionis ergò. &c.* Similem morem *Ambrosius Leo lib. III. de
Nolâ urbe Italix cap. II.* Nolanis tribuit, quem tradit
his verbis; *Postquàm à funere editimisq; dimissi sunt filii af-
finesq; defuncti, domum se conferunt, solâ amicorum turba co-
mitante, ubi offendunt mensas opiparè paratas. Vicini enim
amiciq; ac affines varias optimasq; dapes eò pramiserant. Di-
scumbitur à cunctis, fiunt colloquia nihil ad defunctum atti-
nencia, sed ea, quæ tristes animos mitigent ac levent.* Transeo
ad

ad Christianos. Mos n. iste gentilium deferendi ad sepulcra defunctorum dapes, etiam in Ecclesiam intergentes collectam irrepfit, & cum illo pernitiōsa temulentia pestis. Eò namque intemperantiæ demum ventum est, ut plerique ad sepulcra luxuriosè epularentur, seque ipsos vino quasi sepelirent. Ut S. Augustinus conqueritur lib. de moribus Ecclesiæ Catholice cap. XXXIV. *Novi, inquit, multos esse sepulcrorum & picturarum adoratores. Novi multos esse, qui luxuriosissimè super mortuos bibant; & epulas cadaveribus exhibentes, super sepulcros seipos sepeliant; & voracitates ebrietatesq. suas deputent religioni.* confer eundem Sanctissimum Hipponensem Antistitem *Epist. LXIV. ad Auvelum. & libro XX. contra Faustum*, quibus in locis vehementissimè in hunc morem, vel potiùs morum labem invehitur, cum in Africà contagio ista præcipuè invaluisset. Nectacuit Gaudinus Episcopus Brixienfis, sermone IV. *Gula sua causa, primùm cœperunt homines prandia mortuis preparare; quæ ipsi comederent: post hoc etiam sacrificia ausi sunt eis sacrilega celebrare. Quamvis nec ipsi mortuis suis minus sacrificent parentalia, dum super sepulcrorum mensas tremulis ebrietate manibus vina fundentes, spiritum balbutiunt.* vide & S. Ambrosium Mediolanensem præfulem lib. 2. de Helia & juno. Funebria autem hujusmodi convivia præberi consueverant vel in ædibus privatis, vel etiam publicè in ipsis Ecclesiis & cœmeteriis ad charorum tumulos. Quin & anniversarias Martyrum festivitates conviviis celebrabant partim domi, intra privatos parietes, partim quoq; in ipsis Martyrum Basilicis. vide Theodoretum lib VIII. ad Græcos sub finem, S. Gregorium *Epist. lib. IX. Epist. 71. ad Mellitum Abbatem. Chrysostomum Homil. in S. Julia*

Julianum. Postea, cum desiderarent maxime S. Ecclesie
Dd. ab Ethnicorum stultitia & superstitione Christiana-
nos longius recedere, annisu & studio eorum, quorum
intererat, consuetudo ista epulandi, sive in Dominicis, si-
ve in cœmeteriis, sive quomodocunque ad defunctorum
sepulcra tandem penitus sublata & ex Ecclesia ex-
plofa est, ita ut posteris temporibus usus ejus nullus
fuerit. Cautum etiam est in Conciliis, ne ulli in Eccle-
siis accubitus & convivia instituerentur. In Synodo
Laodicena, canone XXVIII. *Non oportet in Basilicis seu
Ecclesiis, agapen* (sic enim dicebantur hæc & similia con-
vivia, & maxime quæ in pauperum subsidium appa-
bantur. Ipseque Judas in Epistola sua agapæ vocem pro
prandio vel cenâ usurpat.) *facere, neq; in domo Dei man-
ducare, vel accubitus sternere.* Similia statuit Concil. Car-
thaginense III. cap. 50. & Canon Trullianus LXXIV.
Alicubi hoc ita reformatum est (verba sunt B. Chemnitii
Exam. Concil. Trident. de Purgatorio) *ut in memoriam
defunctorum, amici cibos & alia donaria in usum pauperum & Clerico-
rum conferrent, sicut colligitur ex Origene libro III. in Job, & qui con-
ferebant, vocabantur Sportulantes.* Cyprianus lib. I. Epistol. 9. *Pos-
tea tales Sportularum collationes fieri ceperunt, quando celebrabatur
Eucharistia, & vocabantur Oblationes.* Loco viscerationis Gen-
tilibus usitata, Christiani stipe seu elemosynâ post cu-
ratum funus pauperes donabant. Morem hunc in Oc-
cidentalibus Ecclesiis viguisse refert Hieronymus ad
Pammachium. De Orientalibus id ipsum affirmat Chryso-
stomus hom. XXXII. in Matth. Defunctorum etiam ad
altare Domini in tremendis mysteriis commemoratio
& commendatio institui cœpit, ut ex Origine, Cypriano, Chryso-
stomo, Augustino aliisque constat. Sed hujus rei in

*Defunctorum
commemo-
ratio & com-
mendatio ad*

*altare Do-
mini apud
Christian.*

S. Canonica Scriptura utriusque Fœderis nec vola est, nec vestigium, h. e. nulla litera, nulla syllaba, nulla dictio, nulla oratio exstat, continens vel doctrinam vel mandatum vel promissionem vel exemplum de oratione pro mortuis, ut loquitur *B. Chennivus* loc. alleg. Erant ergò Oblationes & Orationes pro defunctis *incerta traditionis consuetudo*, quam post Apostolorum tempora humana illa erga mortuos affectio sensim cœpit in Ecclesiam invehere, & tandem superstitiosa observatio roborare. Quod non diffitetur *Tertullianus*, quando Oblationes pro defunctis *non ex scripturâ sed ex consuetudine fluxisse*, dicit in De coronâ militis. Commemorationi autem recens mortuorum alii destinabant tertium, nonum, & quadragesimum diem ab obitu, alii tertium & trigesimum, alii diem septimum & quadragesimum, ac denique anno vertente eorum memoriam celebrabant. Vide de his curiosè tractantem *Greiserum de Fun. Christ. lib. III. cap. I.* Revertor ad Gentiles, & primò Romanos, qui Funeribus etiam Gladiatores adhibebant. Ipsi usq; muneris gladiatorii causa fuit & origo funus. Sic enim *Tertullianus* de Spectaculis cap. de munere: *Olim, quoniam animas defunctorum humano sanguine propitiari creditum erat, captivos vel malo ingenio servos mercati, in exequiis immolabant. Postea placuit impietatem voluptate adumbrare. Itaq; quos paraverant, armis, quibus tunc & qualiter poterant, eruditos, mox edicto die inferiarum apud tumulos erogabant.* Hæc muneris origo. Et cum eo *J. Lipsius Saturnalium Sermonum lib. I. cap. VIII.* *Origo gladiatorum à re funebri.* Et postea; *Causa tamen & origo funus.* Ipsi Gladiatores morti sese ob lucrum prostituentes dominis se venundabant, undè *homines ad gladium*

Munus Gladiatorum apud Rom.

comparare dicebantur, qui tales emebant. *Lactantius* lib. VI. cap. XII. *Unde bestias emis; hinc captos redire, unde ferarum pascis, hinc pauperes ale, unde homines ad gladium comparas; hinc innocentes mortuos sepeli.* Munus autem Gladiatorium primum Romæ datum est, in foro Boario Ap. Claudio & M. Fulvio Cofs. anno ab V. Cond. CCCCXC. à M. & D. Junio Brutis, in defuncti Patris memoriam, teste *Valerio Maximo* lib. II. cap. IV. Anno Urbis DLXXX. paria gladiatorum bustuariorum triginta septem dedisse T. Flaminium in funere Patris, idq; ante cætera insignè fuisse munus, refert *Livius* lib. XLI. His ludis Gladiatoriis (ita enim vocabant cruentos illos congressus. Quo de *Lactantius* lib. VI cap. XX. *Adeo longè ab hominibus secessit humanitas, ut, cum animas hominum interficiant, LUDERE se opinentur.*) matronis interesse non erat licitum. Eos quidem ludos, inquit *Alexander ab Alex. lib. III. cap. VII.* apparatu magnifico continuis IX. diebus, in hisq; gladiatorum paria, qui venalem sanguinem habebant, Romani exhibuere: ad quos intromitti matronas nefas habitum. Idque adeò usu & moribus interdictum fuit, ut P. Sempronius uxori, quod ludis funebribus interfuisset, repudium dederit. Primis quidem temporibus in Imperatorum & Primorum duntaxat funeribus præberi solebant Gladiatorum spectacula. Hæc; per triduum aut quatrimum durabant, ut ex *Livii* Lib. XXIII. XXXI. XXXIX. aliisque constat (ut ita falli videatur *Alexander ab Alexandro* qui novem continuos dies ludos ejusmodi exhibitos fuisse modò dicebat.) sequenti verò ævo etiam à privatis hominibus dari cœperunt gladiatores, quod *Lipsii* potius verbis docebo, sic enim ille locò supra al-

X 2 leg.

leg. Hac certamina primò in honorem Imperatorum procerumq; Sed paulatim, ut solet, res increbuit; & à tenui canali in mare quoddam (sic loqui) excrevit editio num. Dara enim ceperunt vulgò etiam privati & pleriq; eà curà in testamentis. Cavebant, inquam, post mortem suam tot & eor paria sibi edi. Imò vulgò; addit, eò mos invaluit, ut ditiori aliquo mortuo, populus munus efflagiret, velut debitum & ex prescripto legis. Nec viris hic honor habebatur solum, sed & faminis. Pergat Lipsius. Nec verò in virorum saltim funeribus stetit hic mos: transit etiam ad feminarem. Dux & autor rei stirps illa Veneris Caesar Julius: qui munus populo epulumq; in filia memoriam pronuntiavit, quod ante eum nemo, ait Suetonius cap. XXVI. Et confirmat DIO: *Ἡ δὲ τῆς Δουλαρίας ἀδελφῆς τῆς Καρδίας ἀδελφῆς τῆς Λουκίας ἐπιώνου ἡ. ε. Filia sua & ferarum caedes & virorum pugnas exhibuit. Nec dubitate, quin Divi exemplum cupide imitatus sit vulgus.* Hac ita Lipsius, à quo plura ad hanc rem petes, si operati tibi est. Suttulit Munus Gladiatorium in funeribus dari consuetum Constantinus Imp. Cruentus, inquit, *spectacula in otio civitatis & domesticà quiete non placent; quapropter omnino gladiatores esse prohibemus.* Lib. XI. Cod. tit. XLIII. De Gladiatoriis penitus tollendis. Instituerunt & Græci certamina Gymnica & ludos in illustrium ac magnorum virorum funeribus, ut Cicero annotat II. de Leg. & ex Homero & Luciano. *Dier. lib. III. c. 7. Græcis Gymnica certamina & equestria in defuncti memoriam populo dari, servatum est: Nonnunquam navium cursus, & nauticam.* Divitum sepultura apud Thracas sunt hujusmodi: inquit Herodotus lib. IV. *Prolasso triduum cadavere, matrisq; omnifarius hostiis, comburantur. Illudq; defletum prius, deinde combustum sepeliunt, aut aliter humo contegunt, aggestoq; de super tumulo, cum alia omnis generis certamina*

Certamina
apud Græcos.

Thracas.

pra-

proponunt, tūm præcipuè certâ cum ratione monomachiam.
Sed relictis hisce barbaris spectaculis, de Epitaphiis, *Epitaphia*,
quibus Sepulcra exornare consuevit prisca gens mortalium,
tempus me monet ut agam. Inscriptiones hæc Monumentorum maximè frequentes erant apud Romanos, aded, ut & serorum viliumque capitum tumulos quandoq; titulis insignirent, quod literati testantur lapides. Ponebantur hæc *ἐπιτάφια* sive Epitaphia in primâ & obviâ tumuli parte h. e. in fronte. unde Virgilius in Culice; *Hic tumulus super inferitur, tūm fronte locatur eulogium.* Concipiebantur autem interdum prosâ, haud rarò ligatâ oratione. Erantque solemnina inscriptionum verba: DIS. Manib. Sacr. itemq; iis res præclarè gesta, laudes, familia, ætas, vitæ conditio, dies obitus continebantur, nonnunquam patria, fortuna, opera, &c. Cujusmodi illud Regis Poëtarum Epitaphium est, cujus ipsemet autor perhibetur:

*Mantua me genuit, Calabri rapuere, tenet nunc,
Parthenope, cecini pasceua, rura, duces.*

Interdum causâ genusq; mortis, cape exemplum,
Romæ in Xenodocho. S. hoc exstat epitaphium;

*Hospes discite novam mortis genus, improba felix,
Dum veneo, digitum mordet, & intereo.*

Elogia in fronte plerumque, honores & res gestas,
quibus præclarum sibi nomen pepererant vivi, tumulis
inscribi suevissent, docet Cicero II. de Finibus. *Anse-
molem res gesta Augusti, quod ipse testamento mandaverat, tu-
bulis æneis incisa erant, inquit Georgius Fabricius in deli-
neatione Mausolei Augusti Cas. cap. XX. Romæ suæ.
Plutarchus in Sylla; Monumentum Sylla in campo Martio
est; Inscriptionem ab ipso ferunt conceptam & relictam, cujus
hoc*

X 3

hoc caput est; se neq; ab ullo amicorum beneficiis, neq; ab ullo inimico maleficiis superatum fuisse. Eleganter in rem præsentem Pineda in Jobi cap. III. v. XV. num. 5. Jubebant, inquit defunctorum Epitaphia consilere paulisper viatores, audire salutaria monita, in memoriam revocare vitam & res gestas hominis defuncti & deniq; de se simile quippiam cogitare, nam quaquam non omnium monumentorum eadem inscriptiones essent, sed illa omnibus communis semper fuisse videtur. MIHI HERI, TIBI HODIE. Eccles. XXXVIII. 23. In hanc sententiam extat Epitaphium Neapoli ad S. Laurent.

Hospes quid sum, vides, quid fuerim, nosti, futurus ipse
quid sis, cogita.

Anum omnes docti indoctiq;, opulenti ac pauperes habent Epitaphium, quod illis Moses scripsit; ET MORTUUS EST. Gen: V. Bene vixisse, pulcherrimum ornamentum Epitaphium est. Magna interim & singularis gratia est Epigrammatum eorum, quæ Veteres maximam partem veræ pietatis ignari, ex ipsis animi sui penetralibus eliquata, quisque charissimorum pignorum conditoriis inscripsit, nec sine gemitu & interdum vel lacrymis ea legere possumus, adeo intimos sensus recollectione communis fragilitatis percellunt, ut inquit Barthius lib. V. advers. cap. XIII. Sed nolo hic ejusmodi Cipporum titulis chartam complere, ne & lectori tædium; mihi autem laborem hæud necessarium paream. Apud Græcos etiam Epitaphiorum usum fuisse, supervacaneum puto, ut probeam, parcius tamen iis usi sunt Lacedæmonii. Epitaphium carmen (inquit Ludov. Cal. Rhodiginus Lectio: Antiq. Lib. XVII.) quo exprimeretur nomen, indere hæud fuit fas (apud Spartanos) ni vir is in bello esset strenue perfunctus. Idq; ex Lycurgi instituto. Danorum

rum etiam antiquiores non tantum tumulos suorum
lapidibus literatis seu Epitaphiis exornasse, sed etiam
victoriarum & rerum præclare gestarum trophæa &
arcus quasi triumphales, patriis, hoc est, Runicis literis
insignitos, ad posteros transmississe, refert Olaus Wor-
mius de Mon: Danic: lib. I. cap. XIII. & XIV. Exuvias
etiam hostium, armisq; non Romani solum, sed &
Gothi sepulcra sua ornabant, vide *Plac: Lactantium ad*
lib. XII. Thebaid. Statij & jam dictum Olaus *Vormium Mo-*
num. Danic: lib. I. cap. VI. Apponi etiam solebant ad mo-
numenta Heroum militaria signa, tanquam laudis &
virtutis trophæa, inquit *Polydor. de rerum inventione lib.*
VI. cap. 10. Innuit hunc ritum etiam *Seneca lib. IV. Con-*
troverf. IV. Bellum cum esset in civitate, vir fortis, in acie a-
misis armis, de sepulcro viri fortis arma sustulit. Fortiter
pugnavit & reposuit. Præmio accepto accusatur sepulcri vio-
lati. Redeo ad Epitaphia, quæ non admodum curare
Judæos, dicit *Schickardus de Jure Regio Hebræorum*
cap. VI. Ita neque curant (inquit) an vel qualia ipsis Epita-
phia erigamus. Laudo Maymonidem, qui censet, famam recte
factorum, quæ in v. dâ posteritatis memoriâ perennat, esse splen-
didissimum Mausoleum, quovis marmore durabilius, quâvis sta-
tuâ pulchrius. Subjicit verba *Maymonidis & post*
ea ait. Nuda tamen inscriptiones nominum & annorum non
improbantur, quia histories & chronologiam juvant. additq;
hujus rei exemplum aliquod fæmineum. Clausula ha-
rum inferitionum plerumque erat; *Sic anima ejus in*
Paradiso: Anima ejus collecta sit in borto voluptatis Amen, A-
men, Amen, Salab. item; Sic anima ejus colligata in fasciculo
viventium, vel Tu titulus es sepulcri Elia filii Salomonis, qui di-
scesse in paradisum Eden, primâ die mensis N. Anno. N. Vide
jam

jam dictum *Schickardum*. *David*. *Cytraum* de Morte & vitâ aeternâ p. no 6. *B. Gerhardum* Loc: VIII. de Morte §. 84. Sepulcris inscriptiones addere usitatissimum quoq; fuit apud Christianos. Loquuntur id Templa & cœmeteria passim Epitaphiorum plenissima. *Prudentius* in passione Hyppolyti Episcopi & Martyris:

*Innumeros cineres sanctorum Romulâ in Urbe
Vidimus &c:*

*Incisos tumulis, titulos, & singula quævis
Nomina difficile est, ut replicare, queam.*

*Plurima litterulis signata sepulcra loquuntur
Martyris aut nomen, aut Epigramma aliquod.*

*Tempus lu-
ctus.*

Unicum nunc id restare videtur, ut de luctûs tempore dispiciamus. Lugere mortuos, magistrâ naturâ, consuetudo tenet omnium gentium, præter nescio quas, quæ puerperia lugent natosque deflent, ac funera contrâ velut sacra læta cantu, lufugue celebrant. Quanto verò tempore lugendi sint defuncti, diversa fuere non tantùm apud diversas gentes, sed apud eadem quoq; diversis temporibus instituta & consuetudines. *De tempore luctûs* inquit *Jacobus Gretzerus* lib. I. de San. Chr: cap. ult. *nihil aliud habeo dicere; quàm fuisse incertum tam Ethnicis, quàm Judæis & Christianis.* Apud Romanos lugendi tempus pro conditione, ætate & cognatione hominum, à Numâ Pompilio constitutum est. Puerum trimo minorem indefectum voluit, majores natu tot mensibus lugendos statuit, quot quisq; annos vixisset, neq; tamen ultrâ menses decem. *Longissimum enim luctûs tempus decem mensibus terminavit.* Quod spatium à morte viri viduis quoq; abstinendi præscriptum est, à secundis nuptiis, ut refert *Plutarchus* in vitâ ejus *Gratianus*

tianus verò, Valentinianus & Theodosius Imp. duos
adhuc menses adjecerunt, integrum annum lugendo
marito præscribentes, *Leg. II. Cod. De secundo Nuptus*. Ita
quidem, ut ante exactum tempus luctus nubere nemi-
ni possent, nisi id peculiariter à magistratu impetra-
sent. Mulieribus ergò, certum luctus tempus defini-
tum est, quo lugerent, idque annuum, non viris. Sic e-
nim expressè lex IX. ff. De his qui not. infam. *Uxores
viri lugere non compelluntur*. Seneca Epist. LXIII. *Annium
feminis ad lugendum constituere majores, non ut tamdiu luge-
rent, sed ne diutius: viris nullum legitimum tempus est, quia
nullum honestum*. Nec parentibus, liberis utriusque se-
xus, cæterisq; agnatis & cognatis, Leges Civiles certum
lugendi tempus præscribunt, sed secundum pietatis
rationem & animi sui patientiam, prout quisque vo-
luerit lugendos relinquunt *L. parentes XXII. ff. de his qui
not. infam.* Si *Nicephoro Callistoph. XII. hystor. cap. 30.* cre-
dimus; In Chubda civitate, quæ vicina est civitati Tan-
gast in finibus India, præfectum mortuum, lege ita ju-
bente, conjuges ejus perpetuò lugent, neque unquam
à sepulcro discedunt, pullà veste induta, & capite
novaculà raso. De Græcis nihil habeo quod dicam,
nisi quod *Solon* Atheniensibus flebiles lamentationes
& cætera dolorem restantia, velut inania & nihil vitæ
proficientia sustulerit, & *Lycurgus* Spartañorum Legis-
lator Lacedæmoniis II. dierum spatio luctum termi-
naverit, teste *Plutarcho*. De antiquis Germaniæ popu-
lis refert *Tacitus*, libello de Moribus Germ: *Lamenta &
lacrymas cito, dolorem & tristitiam tarde ponunt. Feminis lu-
gere honestum est; viris meminisse*. Non luxisse mortuos
Germanos nostros, cæterosq; Celtas præter Tacitum
testatur quoq; *Plutarchus* in Consultatione ad Apol-
loni-

lonium his verbis; *Ex ipsiſ; verò barbaris, ſi qui luctum exercent, non animoſiſſimi Germani, non Galli, aut ſiqui alii generoſo pleni ſunt ſpiritu, id faciunt, ſed Aegyptii, ſyri, aliiq; horum ſimiles.* In V. Testamento uniforme luctus tempus non reperitur. Aegyptii mortem Jacob Patriarchæ luxerunt ſeptuaginta dies *Gen. L. 3.* niſi fortè XL. dies *ev. in O. d. u. s.* connumerantur XXX. diebus fletus ut junctim conſtituant LXX. ut obſervat Dn. D. Calixtus ad hunc loc: *Pererius in Comment. Dicitur, inquit, Flevitque eum Aegyptus ſeptuaginta dies. Non eſt intelligendum Aegyptios per ſeptuaginta dies continenter lacrymas fuisse, nam ne ipſe quidem Heracitus, etiamſi totus lacrymis exſtillaſſet, tam diu lugendo eſſe potuiſſet. Vocabulo igitur luctus ſignificatur totum id, quod circa ſumus exhiberi ſolet, nempe cum homines habitu & perſonâ cultuq; ſunebri amitti prodeunt, quod hodieq; apud Chriſtianos ſolemne eſt.* Aaroni & Moyſi ſolemne luctum exhibitum à Filiis Iſrael per XXX. dies *Numeror. cap. XX. & extremo Deuteron. v. 8.* legimus. Pitum Principem ac Patrem Patriæ, Regem Joſiam omnes ordânes luxerunt, Jeremias maximè, omnesq; cantores atq; cantatrices lamentationes ac leſſos, quos Jeremias ediderat, per complures annos lamentabili voce & cantu lugubri recitarunt. *II. Paral. XXXV. 24. 25.* Judam quoq; Machabæum per multos dies luxiſſe populum Iſrael, docet *I. Lib. Machab. cap. IX. 20.* Legitimum verò luctus tempus apud Judæos XXX. diebus fuiſſe circumſcriptam, ex Joſepho docet S. Ambroſius in initio Orationis de obitu Theodoſii, de luctus defunctorum tempore agens: *Utraq; obſervatio, ait, habet autoritatem, quâ neceſſarium pietatis impletur officium, luctus quidem legitimus & idoneum fuiſſe tempus triginta dierum apud Judæos, ex Moſaicis legibus Joſephus (lib. IV. ἀρχαιολογία, cap. VIII) tradit. Non prius liceat cubile attingere, quàm abraſa fuiſſet, lugubremque habitum induiſſet atque propinquos & amicos eluſiſſet. Cum autem*
triginta

vinginta dies in hoc luctu perfecisse: (sufficiebant enim bene institutis tri-
ginta dies illi ad lacrymas & luctus charissimorum.) tunc poterat ad nu-
ptias & matrimonium se conferre. Sed & alibi, ejusmodi lu-
ctum in funeribus ferè septem tantummodò dierum
fuisse apud Judæos, legimus. Brevior ergò fuit, vel lon-
gior, pro dignitate mortui. Docet id *Maymonides H. Efel* cap. XIII. med. verbis, ut latina ea habentur apud
Schickardum de Jure Regio Hebr. cap. VI. *Non desunt*
mortuum ultra triduum (lacrymantes) nec lugent, ultra se-
ptiduum (in terra discalceati sedentes) intellige hoc de vul-
go. Nam sapientes studiosos plangunt pro modulo eruditionis il-
lorum. non tamen quempiam desunt ultra mensem, nec lugent
ultra annum. Ecce enim nunquam habuimus majorem Mose no-
stro Preceptore, & de illo scribitur (Deut. ult. vers. 8.) tri-
ginta diebus finitum esse solum, sic nec ullum habuimus doctio-
rem R. Jehudàsa. Ito (qui à morum honestate sic deno-
minatus, collegit librum Mischnajot, Imperatori An-
tonino familiariter notus; & familià Hillelis & ipsius
Davidis, itaque Christi cognatus juxta carnem.) & tamen
non ultra XII. menses continuaverunt luctum. Parentes tamen
mortuos liberi lugent per annum. Vide Buxtorfium Sy-
nag. Judaic. cap. XXXV. Servos verò non plangunt, nec
minoremnes, teste Maymonide H. Efel cap. 12. ant. fin. Do-
lorem moderatam & externa itidem hujus luctus si-
gna, non improbarunt Christiani Doctores veteres.
Quod si verò fines decentiæ transenderet planctus &
luctus, aut aliquid affectati, ut fit interdum, resiperet,
(quem S. Chrysostronus multis brevem morbum vocat Homil.
LXI. in Job. circa fin.) non defuerunt hortatores, qui
lugentes intra cancellos rationis revocarent. Deslea-
mus (mortuos) sed non præter decorum, inquit Chryso-
stronus Homil. 3. in Epist. ad Philipp. Ignoscimus matris
lacryis

*lacrymis, sed modum querimus in dolore, ait Hieronymus
Epistol. XXV. ad Paulam super obitu Blasillæ. Permittantur pia corda charorum, de suorum moribus contristari, dolore sanabit. Et consolabiles lacrymas fundant, dicit S. Augustinus Sermon: XXXIV. de verbis Apostoli. Non culpamus aff. Etum. nisi cum excedit modum, inquit Bernardus Sermon. XXVI. in Cantica. Grandis enim in suos pietas, impietas in Deum est, ait Hieron: loc: cit. De tempore verò luctus varias constitutiones & observationes vide apud Lorinum ad Cap. IIX. Actor. v. 2. Tholosanum Syntagm. Juris Universi Lib. II. cap. 14. De consecratione autem & Deo ^{θεοσι} Gentilium, quomodo neimpè fatua Gentilitas, nonnullos vitâ sanctos, post delatum sepultura honorem, modò citiùs, modò tardius, certis quibusdam ritibus & ceremoniis in deos retulerit, (quam rem pulcherrimâ narratione exponit in vitâ Antonini *Herodianus*) vide differentem *Kirchmannum* lib. IV. cap. XIII & XIV. Redolet istam Ethnicorum ^{θεοσι} superstitione Papalis Canonizatio, quâ Pontifex Rom. per suam, quam sibi sumit, omnipotentiam, sanctos esse jubet & in certum divorum ordinem adscribit post fata, benè de se meritos, de cætero sæpè pessimos. Vide *Henricum Kornmannum de miraculis Mortuorum parte VIII. c. XX. Narrat Guliel. Camdenus Strabo ille Britannicus in Britannia sua pag. 131. Henricum VII. Regem Angliæ sanctas Henrici VI. Regis virtutes, tantoperè admiratum fuisse, ut cum Julio II. Pontif. Rom. egerit, de illo inter Divos referendo. Sed (addit) quo minus hoc fieret, in causâ erat Pontificis avaritia, qui pro Regis Apotheosi nimis magnam pecuniæ vim exegit, ut videretur non Principis sanctitati, sed auro honores illos delaturus.**

ULB Halle
002 684 632

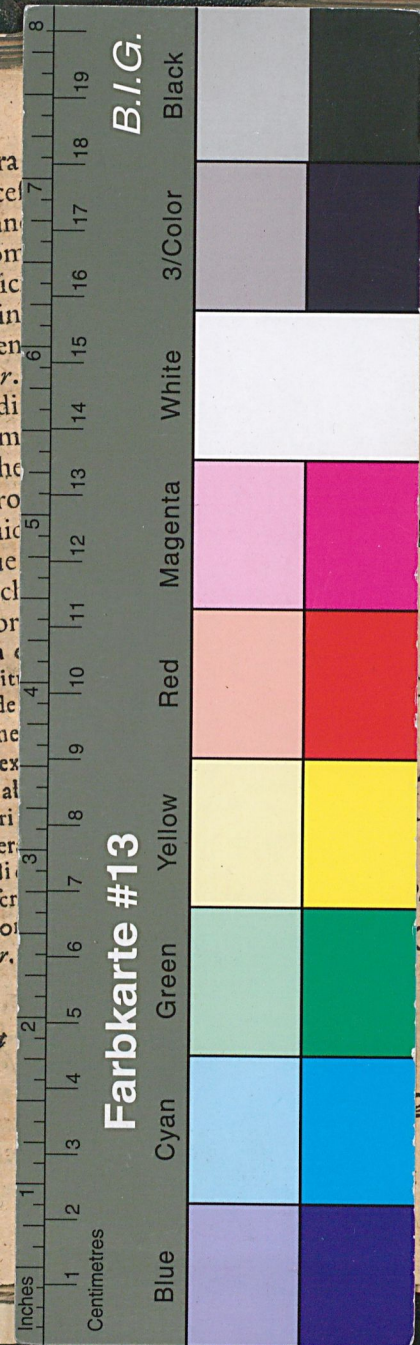
3

V3 17

13
1648 13

CULTURA

VETERUM.

five

ANTIQUIS RITIBUS SE-
PULCHRALIBUS

orum, Græcorum,
um & Christianorum

UTATIO SEPTIMA.

Quam

D. O. M. A.

PRÆSIDE

ANDR. QVENSTEDT.

L. FACULT. PHILOSOPH.
ADJUNCTO,

publica Ventilationis subijcit.

LOMÆUS Langhorsi/
Oldenburgerfis.

Ad diem 2. Decembr. horis matutin.

In Auditor. Philosoph.

WITTEBERGÆ

CHARLIS Wendt / Anno MDCXLVIII.

